

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Ректор доц. Самойленко О.Г.
Схвалено Вченою радою
Ніжинського державного університету
імені Миколи Гоголя
«25» березня 2021 р.

Протокол № 10

**ПОЛОЖЕННЯ
ПРО СТУДЕНТСЬКІ НАУКОВІ ГУРТКИ ТА ПРОБЛЕМНІ ГРУПИ
НІЖИНСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
ІМЕНІ МИКОЛИ ГОГОЛЯ**

1. Загальні положення

1.1. Науково-дослідна робота студентів – один із найважливіших засобів підвищення якості підготовки спеціалістів у вищій школі. Це комплекс заходів наукового, методичного, організаційного характеру, що забезпечує навчання всіх студентів навичкам наукових досліджень відповідно до обраної спеціальності в межах навчального процесу й поза ним.

Для виконання цих заходів створюються студентські наукові гуртки та проблемні групи.

1.2. Науковий гурток – об'єднання студентів при кафедрі (кафедрах), що формується за напрямком наукової діяльності кафедри відповідно до профілю кафедри (кафедр).

Наукові гуртки створюються при кафедрах факультетів/інститутів. Це перший етап, початкова форма оволодіння майбутніми фахівцями навичками наукового дослідження. Робота в гуртках забезпечує необхідне поєднання масових форм роботи (бесіди, диспути, тематичні вечори, обговорення доповідей тощо) з обов'язковим дослідженням кожним студентом індивідуальної теми й виховує у студента якості дослідника. Діяльність студентських наукових гуртків сприяє оволодінню спеціальністю, розширенню теоретичного кругозору й наукової ерудиції майбутніх спеціалістів, ознайомленню студентів зі станом розроблення наукових проблем у різних галузях науки, техніки, культури, формуванню здібностей застосовувати теоретичні знання в практичній діяльності, прищепленню студентам навичок ведення наукових дискусій тощо.

1.3. Проблемна група – об'єднання студентів при кафедрі (кафедрах), учасниками якого є здібні й талановиті в науковій роботі студенти за основними науковими проблемами діяльності кафедр.

Проблемні групи є вищим ступенем організації науково-дослідної роботи студентів. Перевагою такої форми науково-дослідної роботи є можливість вивчення обраної теми ґрунтовніше і різнобічніше. Об'єктом наукового дослідження може бути проблема, якою займається науковий керівник цієї групи. Завданнями членів проблемної групи є обговорення теоретичних проблем, розв'язання актуальних науково-технічних питань, проведення циклу досліджень. У проблемних групах студенти ознайомлюються з методикою планування й проведення експерименту, беруть участь в обговоренні й оформленні отриманих результатів із конкретної тематики, над якою працює кафедра, керівник групи. З метою забезпечення наступності у студентській науковій роботі періодично організовуються виступи студентів різних курсів, що займаються у проблемних групах, запрошуються представники Ради молодих науковців та аспірантів. Традиційно це відбувається у травні під час декади «Молодь у науці».

2. Мета і завдання студентського наукового гуртка/проблемної групи

2.1. Метою роботи студентського наукового гуртка/проблемної групи є створення умов для науково-дослідної діяльності здібних і талановитих студентів.

2.2. Основними завданнями студентського наукового гуртка/проблемної групи є:

- виявлення талановитих та активних студентів;
- організація науково-дослідної роботи студентів;
- поглиблене вивчення студентами обраної теми;
- залучення студентів до наукових проблем кафедри;
- розвиток у студентів компетентностей науковця.

2.3. Форми роботи студентського наукового гуртка/проблемної групи: засідання, участь у наукових конференціях, семінарах, круглих столах, публікації наукових статей, наукові дослідження.

3. Документація наукового гуртка та проблемної групи

3.1. План роботи на навчальний рік, затверджений на засіданні кафедри, який містить назву наукового гуртка чи проблемної групи, прізвище та ініціали керівника, мету й завдання, склад групи, календарний план заходів (Додаток 1).

3.2. Тематика наукових досліджень студентів, затверджена на засіданні кафедри (Додаток 2).

3.3. Журнал обліку роботи гуртка чи групи (за необхідності), що може містити такі розділи:

- список членів гуртка;
- загальноорганізаційні заходи;
- наукові досягнення студентів;
- участь у наукових заходах;

- облік підготовлених публікацій, методичних матеріалів, наочних посібників, макетів, моделей, спеціальних технічних пристроїв, схем, стендів, відеоматеріалів, наукових перекладів тощо).

3.4. Протоколи засідання наукового гуртка чи проблемної групи (за необхідності).

3.5. Річні звіти роботи гуртка чи проблемної групи (Додаток 3).

3.6. Пропозиції щодо рекомендації членів гуртка/групи, які активно займалися науковою діяльністю та є переможцями конкурсів, для вступу до магістратури та аспірантури університету.

4. Організація і керівництво студентським науковим гуртком і проблемною групою

4.1. Наукові гуртки та проблемні групи створюються рішенням кафедри і затверджуються рішенням вченої ради факультету/інституту.

Робота наукового гуртка/проблемної групи здійснюється відповідно до науково-дослідної та навчально-методичної діяльності кафедри (кафедр).

4.2. Кількість членів студентського наукового гуртка або проблемної групи має бути не менше 5 осіб.

4.3. Поточну роботу студентського наукового гуртка та проблемної групи організовує і контролює науковий керівник, що призначається на засіданні кафедри з числа науково-педагогічних працівників кафедри.

4.4. Керівництво науковою діяльністю студентського наукового гуртка та проблемної групи здійснює викладач, який має науковий ступінь доктора чи кандидата наук або викладач, який не має наукового ступеня, але має значні наукові досягнення.

4.5. Засідання студентського наукового гуртка та проблемної групи проводяться не рідше одного разу на місяць з обговоренням підсумків наукових робіт, реферативних повідомлень тощо.

4.6. Організаційна робота студентського наукового гуртка та проблемної групи здійснюється старостою, яка обирається відкритим голосуванням на засіданні й затверджується науковим керівником гуртка/групи.

4.7. На початку навчального року керівником гуртка та проблемної групи складається попередній річний план роботи студентського наукового гуртка та проблемної групи, який розробляється відповідно до науково-дослідної тематики кафедри. План роботи приймається студентським науковим гуртком чи проблемною групою на своєму засіданні, затверджується рішенням кафедри (кафедр).

4.8. Звіт керівника студентського наукового гуртка чи проблемної групи заслуховується і затверджується на засіданні кафедри (кафедр).

5. Члени наукового гуртка та проблемної групи

5.1. Членом наукового гуртка чи проблемної групи може бути кожен студент університету, який виявляє здібності й бажання до науково-дослідної роботи.

5.2. Прийом у члени гуртка (проблемної групи) та відрахування з його складу здійснюється за рішенням загальних зборів гуртківців (простою більшістю голосів) за рекомендацією або ініціативою керівника гуртка, викладачів кафедри, членів студентського наукового товариства.

5.3. Всі члени наукового гуртка та проблемної групи входять до складу студентського наукового товариства університету й зобов'язані дотримуватися положення про студентське наукове товариство.

5.4. У своїй діяльності члени гуртка та проблемної групи керуються нормами наукової і професійної етики.

5.5. Права й обов'язки членів студентського наукового гуртка та проблемної групи:

- бути присутнім і виступати з доповідями й науковими повідомленнями на засіданнях студентського наукового гуртка та проблемної групи;
- виконувати науково-дослідну роботу під керівництвом науково-педагогічного працівника кафедри;
- публікувати свої роботи в загальноуніверситетських та інших наукових виданнях;
- брати участь у наукових конференціях, олімпіадах, виставках та конкурсах різного рівня;
- переходити за власним бажанням з одного студентського наукового гуртка та проблемної групи в інші;
- брати участь у всіх заходах, що організуються в межах діяльності студентського наукового гуртка та проблемної групи;
- сприяти залученню до гуртка або проблемної групи нових членів;
- обирати й бути обраним до керівних органів студентського наукового гуртка та проблемної групи;
- користуватися перевагою під час відбору в магістратуру та аспірантуру (за умови досягнення певних успіхів у науково-дослідній роботі).

5.6. Члени наукових гуртків та проблемних груп можуть бути виключені з їхнього складу, якщо вони:

- подали заяву про виключення за власним бажанням;
- закінчили навчання в університеті;
- не виконують навчальний план;
- без поважних причин не беруть участі в роботі наукових гуртків.

5.7. За особами, виключеними з наукових гуртків та проблемних груп, зберігається право у місячний строк подати апеляцію до Ради студентського наукового товариства університету.

6. Права та обов'язки старости студентського наукового гуртка та проблемної групи

6.1. Складання спільно з науковим керівником планів і звітів про роботу студентського наукового гуртка та проблемної групи і своєчасне представлення їх до Ради студентського наукового товариства університету.

6.2. Систематичне проведення організаційної роботи.

6.3. Сприяння своєчасному виконанню плану наукових робіт членами студентського наукового гуртка та проблемної групи.

6.4. Забезпечення зв'язку студентського наукового гуртка та проблемної групи з Радою студентського наукового товариства університету.

6.5. Захист інтересів студентського наукового гуртка та проблемної групи в Раді студентського наукового товариства університету.

6.6. Внесення пропозицій керівнику гуртка чи проблемної групи про заохочення його активних членів.

7. Права та обов'язки керівника наукового гуртка чи проблемної групи

7.1. Керівник наукового гуртка чи проблемної групи відповідає за організацію та проведення науково-дослідної роботи студентів за напрямком наукової діяльності кафедри.

7.2. Керівник відповідає за планування роботи та звітування, організацію і якісне проведення засідань гуртка чи проблемної групи, розгляд на них актуальних наукових доповідей.

7.3. Керівник наукового гуртка чи проблемної групи проводить індивідуальні співбесіди з членами гуртка чи групи, виявляє коло їх наукових інтересів і рівень підготовки, розподіляє тематику наукових досліджень та надає відповідну допомогу.

7.4. Керівник наукового гуртка чи проблемної групи координує роботу викладачів кафедри (кафедр) з наукового керівництва дослідженнями студентів, які є членами наукового гуртка чи проблемної групи.

7.5. Керівник наукового гуртка чи проблемної групи організовує проведення та участь членів гуртка чи проблемної групи в науково-практичних конференціях, семінарах, круглих столах та конкурсах.

7.6. Керівник наукового гуртка чи проблемної групи бере участь у роботі конкурсної комісії кафедри, факультету чи інституту з визначення переможців факультетського/інститутського турів конкурсу на кращу наукову роботу студентів.

7.7. Керівник наукового гуртка чи проблемної групи подає тематику доповідей до програми конференції молодих науковців університету, яка організовується щорічно у травні під час декади «Молодь у науці».

7.8. Керівник наукового гуртка чи проблемної групи порушує клопотання перед керівництвом кафедри (кафедр), інституту/факультету про заохочення найактивніших членів наукового гуртка чи проблемної групи.

7.9. Керівник наукового гуртка чи проблемної групи подає пропозиції керівництву кафедри, факультету/інституту й університету щодо поліпшення науково-дослідної роботи студентів.

7.10. Керівник наукового гуртка чи проблемної групи надає допомогу студентам у підготовці робочого плану наукового дослідження та пошуку необхідної наукової і спеціальної літератури та інших джерел інформації; в розробці інструментарію й оволодінні сучасною методологією наукового дослідження; в оформленні результатів наукової роботи; в підготовці тез виступів і доповідей до участі у наукових семінарах та конференціях; у підготовці публікацій за результатами наукового дослідження; у впровадженні результатів дослідження у практику й навчальний процес.

7.11. Керівник наукового гуртка чи проблемної групи відповідає за ведення документації гуртка (проблемної групи) та контролює хід виконання наукового дослідження.

8. Загальні вимоги до науково-дослідної роботи

8.1. Наукова робота повинна відповідати таким основним вимогам:

- актуальність досліджуваної теми;
- наявність елементів новизни дослідження, недопустимість плагіату й компіляції;
- теоретична або практична спрямованість дослідження;
- використання сучасних джерел наукової і спеціальної літератури;
- наявність аналізу нормативно-методичної бази з теми дослідження;
- наявність емпіричного матеріалу;
- використання архівних матеріалів; застосування сучасної методології наукових досліджень;
- наявність огляду передового національного та закордонного досвіду роботи;
- формування проблемних питань, висновків і пропозицій із теми дослідження.

8.2. Наукові роботи студентів виконуються індивідуально, у співавторстві з іншими студентами, магістрантами або спільно з викладачами.

8.3. Свідченням високої оцінки наукового дослідження є:

- здобуття премій, дипломів, сертифікатів і призових місць у конкурсах на кращу наукову роботу;
- державна реєстрація винаходу;
- публікація результатів дослідження;

- впровадження результатів дослідження в практичну діяльність або навчальний процес;
- виступи за результатами дослідження на наукових семінарах і конференціях (опублікування тез виступів).

8.4. Наукові розробки, підготовлені членами гуртка або проблемної групи зберігаються на кафедрі впродовж 3-х років чи на сторінці кафедри на сайті університету.

до Положення про студентські наукові гуртки та
проблемні групи

ЗАТВЕРДЖЕНО
на засіданні кафедри

_____ назва кафедри
(протокол № __ від _____)
Зав. кафедри _____
підпис

_____ Прізвище, ініціали

**ПЛАН РОБОТИ СТУДЕНТСЬКОЇ НАУКОВОЇ
ПРОБЛЕМНОЇ ГРУПИ (ГУРТКА) НА _____ НАВЧАЛЬНИЙ РІК**

Назва групи (гуртка): _____

Науковий керівник: _____
прізвище, ініціали, науковий ступінь, вчене звання, посада

Мета й завдання: _____

Склад групи (гуртка):

№	Прізвище, ім'я студента	курс	група

Календарний план роботи:

№	Назва і вид роботи	виконавці	Термін виконання

Науковий керівник: _____
підпис прізвище, ініціали

УЗГОДЖЕНО

Декан факультету/Директор інституту

_____ підпис прізвище, ініціали

«__» _____ р.

до Положення про студентські наукові гуртки та
проблемні групи

ЗАТВЕРДЖЕНО
на засіданні кафедри

_____ назва кафедри
(протокол № __ від _____)
Зав. кафедри _____
підпис

_____ Прізвище, ініціали

ТЕМАТИКА НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ
ПРОБЛЕМНОЇ ГРУПИ (ГУРТКА) ЗА _____ / _____ НАВЧАЛЬНИЙ РІК

Назва групи (гуртка): _____

Науковий керівник: _____
прізвище, ініціали, науковий ступінь, вчене звання, посада

№	Прізвище, ім'я студента	Тема наукового дослідження

Науковий керівник: _____
підпис прізвище, ініціали

УЗГОДЖЕНО

Декан факультету/Директор інституту

_____ підпис прізвище, ініціали

«__» _____ р.

до Положення про студентські наукові гуртки та
проблемні групи

ЗАТВЕРДЖЕНО
на засіданні кафедри

_____ назва кафедри
(протокол № __ від _____)
Зав. кафедри _____
підпис

Прізвище, ініціали

**ЗВІТ ПРО РОБОТУ СТУДЕНТСЬКОЇ НАУКОВОЇ
ПРОБЛЕМНОЇ ГРУПИ (ГУРТКА) ЗА _____ / _____ НАВЧАЛЬНИЙ РІК**

Назва групи (гуртка): _____

Науковий керівник: _____
прізвище, ініціали, науковий ступінь, вчене звання, посада

№	Назва і вид роботи	виконавці	Результати виконання

Науковий керівник: _____
підпис прізвище, ініціали

УЗГОДЖЕНО

Декан факультету/Директор інституту

підпис прізвище, ініціали

«__» _____ р.